

**Disputatio medica inauguralis de hepatide : quam, annuente summo
numine : ex auctoritate reverendi admodum viri, D. Georgii Baird, SS.T.P.
Academiae Edinburgenae Praefecti : necnon amplissimi senatus academicci
consensu, et nobilissimae facultatis medicae decreto : pro gradu
doctoratus, summisque in medicina honoribus ac privilegiis rite et legitime
consequendis / eruditorum examini subjicit Gulielmus Leslie, Britannus,
Chirurgus, Societatis Regiae Medicae Edinensis Socius Ordinarius.**

Contributors

Leslie, William, active 1814.
University of Glasgow. Library

Publication/Creation

Edinburgi : Excudebant Abernethy & Walker, 1813.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/fwnsspb7>

Provider

University of Glasgow

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by The University of Glasgow Library. The original may be consulted at The University of Glasgow Library. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

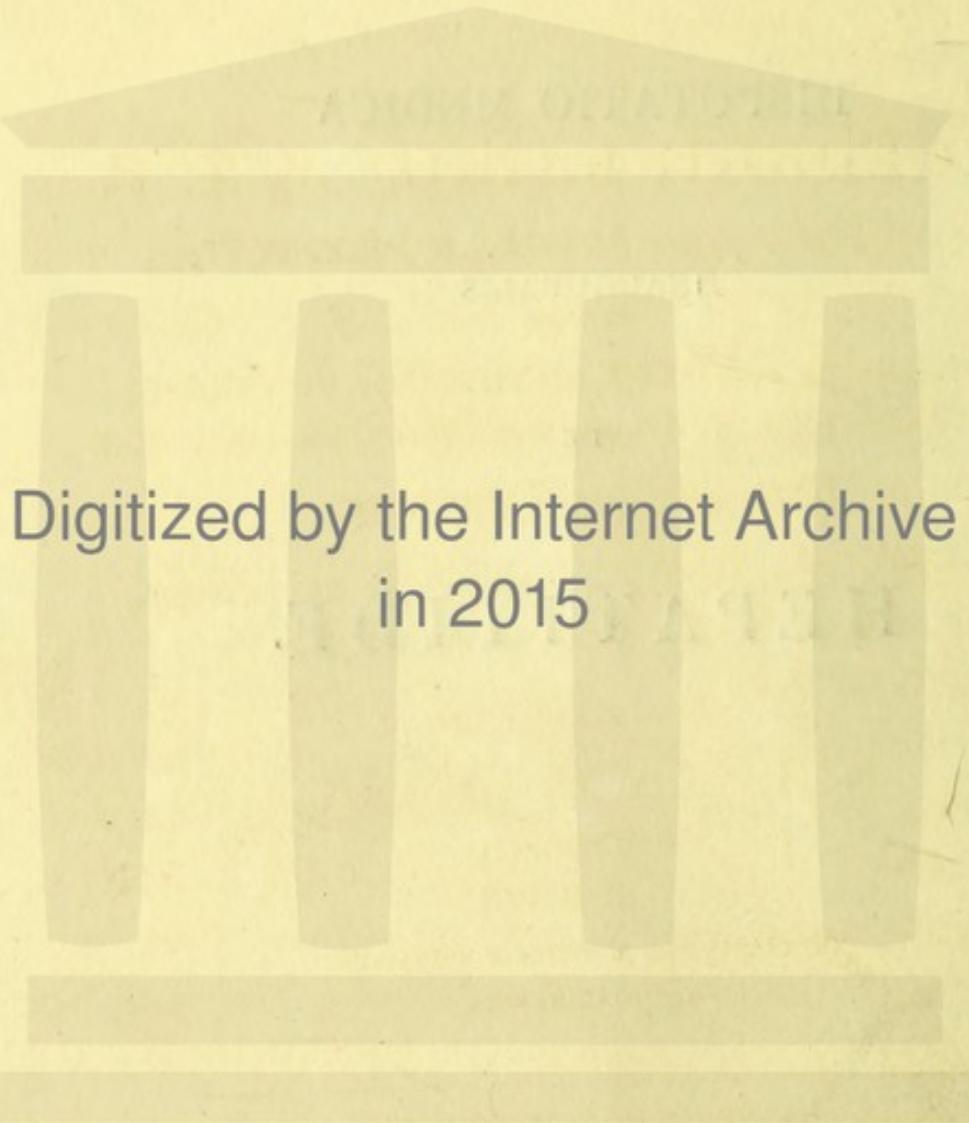
Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

HEPATITIDE.

Digitized by the Internet Archive
in 2015

<https://archive.org/details/b24967695>

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

HEPATITIDE ;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE REVERENDI ADMODUM VIRI,

D. GEORGII BAIRD, SS. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NECNON

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU,
ET NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO;

Pro Gradu Doctoris,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS,

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS ;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

GULIELMUS LESLIE,

Britannus,

CHIRURGUS,

SOCIETATIS REGLE MEDICÆ EDINENSIS

SOCIUS ORDINARIUS.

“ Quanta siccum jecur ardeat ira.”

JUVENAL.

Die viii ante Kalendas Julias, hora locoque solitis.

EDINBURGI :

EXCUDEBANT ABERNETHY & WALKER.

1813.

2206
1067

ADIDUM OFTACOMIA

RECORDED

21

STATEMENT OF

THE DRUGSTORE BILLION\$.

VIRO ILLUSTRISSIMO,

AMICO OPTIMO,

NECNON

AVUNCULO SUO CARISSIMO,

JACOBO SINCLAIR,

COMITI CAITHNESS,

&c. &c.

HAUD BENEFICIORUM IMMENSOR,

HOC, QUALECUNQUE SIT,

ANIMI GRATI TESTIMONIUM,

D. D. C. QUE

GULIELMUS LESLIE.

1920-1921
1921-1922
1922-1923
1923-1924
1924-1925
1925-1926
1926-1927
1927-1928
1928-1929
1929-1930
1930-1931
1931-1932
1932-1933
1933-1934
1934-1935
1935-1936
1936-1937
1937-1938
1938-1939
1939-1940
1940-1941
1941-1942
1942-1943
1943-1944
1944-1945
1945-1946
1946-1947
1947-1948
1948-1949
1949-1950
1950-1951
1951-1952
1952-1953
1953-1954
1954-1955
1955-1956
1956-1957
1957-1958
1958-1959
1959-1960
1960-1961
1961-1962
1962-1963
1963-1964
1964-1965
1965-1966
1966-1967
1967-1968
1968-1969
1969-1970
1970-1971
1971-1972
1972-1973
1973-1974
1974-1975
1975-1976
1976-1977
1977-1978
1978-1979
1979-1980
1980-1981
1981-1982
1982-1983
1983-1984
1984-1985
1985-1986
1986-1987
1987-1988
1988-1989
1989-1990
1990-1991
1991-1992
1992-1993
1993-1994
1994-1995
1995-1996
1996-1997
1997-1998
1998-1999
1999-2000
2000-2001
2001-2002
2002-2003
2003-2004
2004-2005
2005-2006
2006-2007
2007-2008
2008-2009
2009-2010
2010-2011
2011-2012
2012-2013
2013-2014
2014-2015
2015-2016
2016-2017
2017-2018
2018-2019
2019-2020
2020-2021
2021-2022
2022-2023
2023-2024
2024-2025
2025-2026
2026-2027
2027-2028
2028-2029
2029-2030
2030-2031
2031-2032
2032-2033
2033-2034
2034-2035
2035-2036
2036-2037
2037-2038
2038-2039
2039-2040
2040-2041
2041-2042
2042-2043
2043-2044
2044-2045
2045-2046
2046-2047
2047-2048
2048-2049
2049-2050
2050-2051
2051-2052
2052-2053
2053-2054
2054-2055
2055-2056
2056-2057
2057-2058
2058-2059
2059-2060
2060-2061
2061-2062
2062-2063
2063-2064
2064-2065
2065-2066
2066-2067
2067-2068
2068-2069
2069-2070
2070-2071
2071-2072
2072-2073
2073-2074
2074-2075
2075-2076
2076-2077
2077-2078
2078-2079
2079-2080
2080-2081
2081-2082
2082-2083
2083-2084
2084-2085
2085-2086
2086-2087
2087-2088
2088-2089
2089-2090
2090-2091
2091-2092
2092-2093
2093-2094
2094-2095
2095-2096
2096-2097
2097-2098
2098-2099
2099-20100
20100-20101
20101-20102
20102-20103
20103-20104
20104-20105
20105-20106
20106-20107
20107-20108
20108-20109
20109-20110
20110-20111
20111-20112
20112-20113
20113-20114
20114-20115
20115-20116
20116-20117
20117-20118
20118-20119
20119-20120
20120-20121
20121-20122
20122-20123
20123-20124
20124-20125
20125-20126
20126-20127
20127-20128
20128-20129
20129-20130
20130-20131
20131-20132
20132-20133
20133-20134
20134-20135
20135-20136
20136-20137
20137-20138
20138-20139
20139-20140
20140-20141
20141-20142
20142-20143
20143-20144
20144-20145
20145-20146
20146-20147
20147-20148
20148-20149
20149-20150
20150-20151
20151-20152
20152-20153
20153-20154
20154-20155
20155-20156
20156-20157
20157-20158
20158-20159
20159-20160
20160-20161
20161-20162
20162-20163
20163-20164
20164-20165
20165-20166
20166-20167
20167-20168
20168-20169
20169-20170
20170-20171
20171-20172
20172-20173
20173-20174
20174-20175
20175-20176
20176-20177
20177-20178
20178-20179
20179-20180
20180-20181
20181-20182
20182-20183
20183-20184
20184-20185
20185-20186
20186-20187
20187-20188
20188-20189
20189-20190
20190-20191
20191-20192
20192-20193
20193-20194
20194-20195
20195-20196
20196-20197
20197-20198
20198-20199
20199-20200
20200-20201
20201-20202
20202-20203
20203-20204
20204-20205
20205-20206
20206-20207
20207-20208
20208-20209
20209-20210
20210-20211
20211-20212
20212-20213
20213-20214
20214-20215
20215-20216
20216-20217
20217-20218
20218-20219
20219-20220
20220-20221
20221-20222
20222-20223
20223-20224
20224-20225
20225-20226
20226-20227
20227-20228
20228-20229
20229-20230
20230-20231
20231-20232
20232-20233
20233-20234
20234-20235
20235-20236
20236-20237
20237-20238
20238-20239
20239-20240
20240-20241
20241-20242
20242-20243
20243-20244
20244-20245
20245-20246
20246-20247
20247-20248
20248-20249
20249-20250
20250-20251
20251-20252
20252-20253
20253-20254
20254-20255
20255-20256
20256-20257
20257-20258
20258-20259
20259-20260
20260-20261
20261-20262
20262-20263
20263-20264
20264-20265
20265-20266
20266-20267
20267-20268
20268-20269
20269-20270
20270-20271
20271-20272
20272-20273
20273-20274
20274-20275
20275-20276
20276-20277
20277-20278
20278-20279
20279-20280
20280-20281
20281-20282
20282-20283
20283-20284
20284-20285
20285-20286
20286-20287
20287-20288
20288-20289
20289-20290
20290-20291
20291-20292
20292-20293
20293-20294
20294-20295
20295-20296
20296-20297
20297-20298
20298-20299
20299-202100
202100-202101
202101-202102
202102-202103
202103-202104
202104-202105
202105-202106
202106-202107
202107-202108
202108-202109
202109-202110
202110-202111
202111-202112
202112-202113
202113-202114
202114-202115
202115-202116
202116-202117
202117-202118
202118-202119
202119-202120
202120-202121
202121-202122
202122-202123
202123-202124
202124-202125
202125-202126
202126-202127
202127-202128
202128-202129
202129-202130
202130-202131
202131-202132
202132-202133
202133-202134
202134-202135
202135-202136
202136-202137
202137-202138
202138-202139
202139-202140
202140-202141
202141-202142
202142-202143
202143-202144
202144-202145
202145-202146
202146-202147
202147-202148
202148-202149
202149-202150
202150-202151
202151-202152
202152-202153
202153-202154
202154-202155
202155-202156
202156-202157
202157-202158
202158-202159
202159-202160
202160-202161
202161-202162
202162-202163
202163-202164
202164-202165
202165-202166
202166-202167
202167-202168
202168-202169
202169-202170
202170-202171
202171-202172
202172-202173
202173-202174
202174-202175
202175-202176
202176-202177
202177-202178
202178-202179
202179-202180
202180-202181
202181-202182
202182-202183
202183-202184
202184-202185
202185-202186
202186-202187
202187-202188
202188-202189
202189-202190
202190-202191
202191-202192
202192-202193
202193-202194
202194-202195
202195-202196
202196-202197
202197-202198
202198-202199
202199-202200
202200-202201
202201-202202
202202-202203
202203-202204
202204-202205
202205-202206
202206-202207
202207-202208
202208-202209
202209-202210
202210-202211
202211-202212
202212-202213
202213-202214
202214-202215
202215-202216
202216-202217
202217-202218
202218-202219
202219-202220
202220-202221
202221-202222
202222-202223
202223-202224
202224-202225
202225-202226
202226-202227
202227-202228
202228-202229
202229-202230
202230-202231
202231-202232
202232-202233
202233-202234
202234-202235
202235-202236
202236-202237
202237-202238
202238-202239
202239-202240
202240-202241
202241-202242
202242-202243
202243-202244
202244-202245
202245-202246
202246-202247
202247-202248
202248-202249
202249-202250
202250-202251
202251-202252
202252-202253
202253-202254
202254-202255
202255-202256
202256-202257
202257-202258
202258-202259
202259-202260
202260-202261
202261-202262
202262-202263
202263-202264
202264-202265
202265-202266
202266-202267
202267-202268
202268-202269
202269-202270
202270-202271
202271-202272
202272-202273
202273-202274
202274-202275
202275-202276
202276-202277
202277-202278
202278-202279
202279-202280
202280-202281
202281-202282
202282-202283
202283-202284
202284-202285
202285-202286
202286-202287
202287-202288
202288-202289
202289-202290
202290-202291
202291-202292
202292-202293
202293-202294
202294-202295
202295-202296
202296-202297
202297-202298
202298-202299
202299-2022100
2022100-2022101
2022101-2022102
2022102-2022103
2022103-2022104
2022104-2022105
2022105-2022106
2022106-2022107
2022107-2022108
2022108-2022109
2022109-2022110
2022110-2022111
2022111-2022112
2022112-2022113
2022113-2022114
2022114-2022115
2022115-2022116
2022116-2022117
2022117-2022118
2022118-2022119
2022119-2022120
2022120-2022121
2022121-2022122
2022122-2022123
2022123-2022124
2022124-2022125
2022125-2022126
2022126-2022127
2022127-2022128
2022128-2022129
2022129-2022130
2022130-2022131
2022131-2022132
2022132-2022133
2022133-2022134
2022134-2022135
2022135-2022136
2022136-2022137
2022137-2022138
2022138-2022139
2022139-2022140
2022140-2022141
2022141-2022142
2022142-2022143
2022143-2022144
2022144-2022145
2022145-2022146
2022146-2022147
2022147-2022148
2022148-2022149
2022149-2022150
2022150-2022151
2022151-2022152
2022152-2022153
2022153-2022154
2022154-2022155
2022155-2022156
2022156-2022157
2022157-2022158
2022158-2022159
2022159-2022160
2022160-2022161
2022161-2022162
2022162-2022163
2022163-2022164
2022164-2022165
2022165-2022166
2022166-2022167
2022167-2022168
2022168-2022169
2022169-2022170
2022170-2022171
2022171-2022172
2022172-2022173
2022173-2022174
2022174-2022175
2022175-2022176
2022176-2022177
2022177-2022178
2022178-2022179
2022179-2022180
2022180-2022181
2022181-2022182
2022182-2022183
2022183-2022184
2022184-2022185
2022185-2022186
2022186-2022187
2022187-2022188
2022188-2022189
2022189-2022190
2022190-2022191
2022191-2022192
2022192-2022193
2022193-2022194
2022194-2022195
2022195-2022196
2022196-2022197
2022197-2022198
2022198-2022199
2022199-2022200
2022200-2022201
2022201-2022202
2022202-2022203
2022203-2022204
2022204-2022205
2022205-2022206
2022206-2022207
2022207-2022208
2022208-2022209
2022209-2022210
2022210-2022211
2022211-2022212
2022212-2022213
2022213-2022214
2022214-2022215
2022215-2022216
2022216-2022217
2022217-2022218
2022218-2022219
2022219-2022220
2022220-2022221
2022221-2022222
2022222-2022223
2022223-2022224
2022224-2022225
2022225-2022226
2022226-2022227
2022227-2022228
2022228-2022229
2022229-2022230
2022230-2022231
2022231-2022232
2022232-2022233
2022233-2022234
2022234-2022235
2022235-2022236
2022236-2022237
2022237-2022238
2022238-2022239
2022239-2022240
2022240-2022241
2022241-2022242
2022242-2022243
2022243-2022244
2022244-2022245
2022245-2022246
2022246-2022247
2022247-2022248
2022248-2022249
2022249-2022250
2022250-2022251
2022251-2022252
2022252-2022253
2022253-2022254
2022254-2022255
2022255-2022256
2022256-2022257
2022257-2022258
2022258-2022259
2022259-2022260
2022260-2022261
2022261-2022262
2022262-2022263
2022263-2022264
2022264-2022265
2022265-2022266
2022266-2022267
2022267-2022268
2022268-2022269
2022269-2022270
2022270-2022271
2022271-2022272
2022272-2022273
2022273-2022274
2022274-2022275
2022275-2022276
2022276-2022277
2022277-2022278
2022278-2022279
2022279-2022280
2022280-2022281
2022281-2022282
2022282-2022283
2022283-2022284
2022284-2022285
2022285-2022286
2022286-2022287
2022287-2022288
2022288-2022289
2022289-2022290
2022290-2022291
2022291-2022292
2022292-2022293
2022293-2022294
2022294-2022295
2022295-2022296
2022296-2022297
2022297-2022298
2022298-2022299
2022299-2022300
2022300-2022301
2022301-2022302
2022302-2022303
2022303-2022304
2022304-2022305
2022305-2022306
2022306-2022307
2022307-2022308
2022308-2022309
2022309-2022310
2

AMICO

SPECTATISSIMO,

HUGONI MACPHERSON, M. D.

LINGUAE GRAECAE

IN ACADEMIA REGIA ABREDINENSI

PROFESSORI,

&c. &c.

QUI

SE BENEFICIO NUNQUAM OBLIVISCENDO,

TUM

PRAECEPTIS ET CONSILIIS

IMBUIT,

HASCE STUDIORUM PRIMITIAS

SACRATAS VULT

AUCTOR.

CHART

MAPS

500' MOUNTAIN MODUL

VALLEY MAPS

VALLEY MAPS

VALLEY MAPS

100

VALLEY MAPS

100

VALLEY MAPS

VALLEY MAPS

VALLEY MAPS

VALLEY MAPS

VALLEY MAPS

ARCHIBALDO MURRAY,

ARMIGERO,

EDINBURGI DEGENTI,

HAUD MINUS BENIGNITATE,

QUAM BENEVOLENTIA ET MORUM SUAVITATE

INSIGNI,

OB BENEFICIA INNUMERA IN EUM COLLATA,

HOC OPUSCULUM

CONSECRAT

GULIELMUS LESLIE.

To
Colonel H. Murray
with best Compts^d & every kind
wish from the Author

DISPUTATIO MEDICA

DE

HEPATITIDE.

QUAEDAM PRAEFANDA.

INTER omnia valetudinis adversae genera,
quae aestu et intemperantia nascuntur, nul-
lum saepius humanum genus afflit, cladeve
diriore conficit, quam jecinoris inflammatio.
Haec sane Britannos nuper aliquanto magis,
quam olim torsit : quippe qui relictos pena-
tes India Orientali mutare soliti, ibique luxui
quaesitissimo dediti, hoc aliisque morbis sub-
eundis avaritiae poenas dederint. Tam gra-

ve argumentum, de quo pauca conscriberem, aliis posthabitis, selegi, non me luce aliqua nova idem illustrare posse professus; sed quo, pro viribus, rem utilissimam brevi et, uti spero, lucida oratione persequar. Qui de hoc morbo egerunt, eundem duplicem proposuerunt; nempe, *Acutam*, et *Longam*, i. e. *Chronicam*. Siquidem neutram ex his cognoscere non plurimi medicorum interest, de utraque paucis disputabo; et ex *Hepatitide Acuta* incipiam. CULLENUS hanc classi *Pyrexiae*, et ordini *Phlegmasiae* subjectam, hisce verbis definivit: “*Pyrexia, hypochondrii dextri tensio, et dolor saepe pungens, pleuritici instar, saepius obtusus; dolor ad claviculam et summum humeri dextri; decubitus in sinistrum latus difficilis; dyspnoea; tussis sicca; vomitus; singultus.*”

DE SIGNIS HEPATITIDIS ACUTAE.

HAEC, uti aliae inflammationes, incipere solet e gravi animorum et virium languore, et insigni lassitudine. Membra paulo ante inhorrescunt, quam inflammatio accedit; nec raro iste horror hanc illatam comitatur. Paulo postea, aeger incalescit et febit; et dolor acerbus circa jecur cruciat, modo acutus, saepius hebes, qui manu premente ingravescit. Idem fere ad humeri dextri, modo laevi, summum adscendit, non sine quodam gravitatis sensu. Miser in latus sinistrum cubare nequit, quin cruciatu et molestia vehementiori torqueatur: in alterum vero decumbens expeditur. Arteriae fere concitantur; crebriusque, fortius et durius quam ex consuetudine, moventur. Aeger spiritum difficilius, nec sine dolore trahit; saepe singultit, graviter tussit, at nihil pene

excreat. Pars affecta, dum dolet, intenditur quoque, non sine ardoris sensu. Aliquando dolor spirando altius et plenius admodum intenditur ; praecipueque, si pars jecinoris superior inflammatur. Quod si ita se habet, hoc ipso viscere presso, dolor inde excitatus, illico ad humerum dextrum tendit. Interdum pars affecta intumescit et acuitur. Quoties inflammatur concava potius, aut inferior facies, spiritus expeditior et tussis remissior esse solent. At longe gravius turbantur ventriculi et intestini munera. Aeger cibos fastidit, et ingestos evo-
mit. Creberrime singultit. Vomitus acce-
dit fere biliosus. Alvus modo fluit, felle
multo descendente ; saepius pigra, nil nisi
durum et corruptum, aegreque reddit. Urina
excernitur biliosa, parca et crassa.
Cutis fere inarescit et exardet, nec raro fla-
vet. Neque aliter se habet vultus ; qui tamen
aliquando collabitur et pallet, aut quasi viri-
descit. Lingua saepe nigra fuscave sorde ob-
scuratur. Corpus erectum habere insigniter

affligit et fatigat. Stet sedeative aegrotus, se prorsum inclinare cogitur. Elanguent oculi, quasi luridi. Noctu aeger vigilat, certeve parum dormit; et sub motu vel minimo pessime insudat, unde vires maxime labefactantur.

DE HEPATITIDE CHRONICA.

CULLENUS ita hanc definivit: “ Haec saepe nulla, quibus dignoscatur, signa praebet; aliquando tamen eandem adesse suspicari potest, ex hepatitidis causis quibusdam praegressis, ex sensu quodam plenitudinis et gravitatis in hypochondrio dextro, ex doloribus plus minusve pungentibus in eadem parte subinde perceptis, ex dolore quodam a presso hypochondrio dextro, vel a decubitu in latus sinistrum sentito, et

“ denique ex pyrexia leviori cum dictis signis subinde infestante.”

DE SIGNIS HEPATITIDIS CHRONICAE.

HAEC saepius urget, pejusque corpus labefacit, quam altera acuta. Formam porro multiplicem sibi praefert; adeo ut nonnunquam longe aliena mala simulet, et quo morbo aliquis implicitur, compertu sit difficile. Ante acutam exorta gravi metu non vacat: febris enim et dolor levia medicum nisi sagacem et intentum decipiunt. Jecur hic saepe durius et grandius quam ex consuetudine, ventriculum valde gravat et exasperat. Proinde vexant cibi fastidium, vomitus biliosus, inflatio, dolor capitis, et alia istiusmodi. Huc accedunt dolores plus minusve acerbi, sensusque gravitatis et molestiae circa jecur, et ardoris insoliti in partibus interioribus.

Vires et animus jacere coeperunt; et vultus ille nitidus et speciosus, integrae validinis index, pallido et exsangui mutatur. Aegrotus, haud secus atque si laboraret inflammatione acuta, facilius in latus affectum cubat; nec raro crudum et biliosum ructat. Urgent porro insignis praecordiorum intention, nausea atque dolor humeri dextri. Alvus raro integra est; descendit fere stercus pessime olens, crassum et luteum aut atrum. Ubi ad extrema ventum est, tormina, ventris imi dolores, et alvi fluxus vehementer angunt et extenuant. Arteriae inter principia naturales, demum motu incitatissimo et imbecillo tremunt. Tussis vexat, tandem saepe excreata pituita. Urina redditur parca, crassa et rufa. Omnia haec mala, ni ars medica opituletur, vix non in deterius pede praecipiti ruunt. Metuendum igitur, ne infelicem dira febris *hectica* demum extinguat. Hanc vero obrepisse testantur arteriae vesperi incitatae, sudores nocturni, spiritus impeditissimus, vox languida et rauca, alvus-

que sine modo fusa. Quinetiam noctu miser singultit, et tandem delirat; vires celeri passu labuntur, fato demum aerumnas finituro. Aliquando tamen integerrima perstat mens, ad ultimum usque diem, nec deest spes ipsius salutis.

DE HEPATITIDIS FINIBUS

RARIUS hic morbus subito enecat, nisi in terris aestuosis, aut praetermissis auxiliis idoniis. Ut caeterae inflammations, persaepe *resolutione* et *suppuratione* finitur: ad *gangraenam* autem perraro tendit. Nec vero termino proprio caret, istoque luctuosissimo; qui *scirrhus* apud medicos vocatur.

De resolutione.—Si tensio, dolor, et tumor, sub idonea curatione sensim jam subsidere inceperint, si arteriae prius concitatae tan-

dem bene conquieverint; si spiritus et munera ventriculi intestinorumque expeditiora facta sint; resolutionem expectare oportet. Hanc autem saepe comitantur et denunciant humorum fluxus abnormes, nimirum alvus profusior et biliosa, urina multa, ex qua rufum subsidit; sanguis hic illic sponte profluens, sudores aequaliter ubique corporis erumpentes, aut sputa copiosa. At simul tendendum, naturam subinde, his absentibus, natus salutiferos occulere.

De suppuratione. — Si quem ad Indiam Orientalem, aliamve terram sole exustam domo traductum, *hepatitis* acuta implicuit, huic longe frequentius ad suppurationem spectat. Memoria dignissimum est, uti jecur ex omnibus visceribus inflammatum maxime ad hanc tendit, ita potissimum esse eandem pertinendam. Si mala jam diutius traxerint nihilo remissiora, si arteriae pulsu molliore et incitato exagitantur, horroresque et ardores vicissim infelicem occupant, hunc even-

tum, et eundem minime felicem, expectare licet. Quod si insuper gravitas quaedam et tensio circa jecur sentiuntur, humorque ibi fluctuare videtur, et angunt dira febris *hectica*, alvi fluxus et sudores nocturni, aliquid in jecinore abscessisse constat. Si vero abscessus extrorsum fertur et acuitur, uti locus dubitando deest, ita minus desperandum. Prout haec illave pars suppuret, pus, dirupta ejus capsula, huc et illuc confluit. Ubi exterior pars suppurat et intumescit, humor extrinsecus effunditur, idque aut natura sola moliente, aut arte auxiliante. Non nunquam in ventrem pus fluit; quod pessimò est habendum, imo saepe fatum arcet maturum. Si quando pars jecinoris gibba exulceratur, septo transverso eroso, in pectus, vel in ipsum pulmonem, (si *pleura* altera alteri adhaerescit), pus transfertur; unde homo aut derepente strangulatur, aut pure extussito, tarde sanitatem recipit, potiusve miseram trahit vitam, nec penitus integer, neque tamen graviter afflictus. Si autem

pars hujus visceris concava suppuraverit, cum ventriculo aut intestino *duodeno colove*, per vasa saepe committitur ; unde pus in eadem receptum, vomitu aut dejectione excernitur. Denique, interdum, incisis mortuorum corporibus, abscessus conspicuntur, quos nullis indiciis denunciatos, homine adhuc spirante, non fueramus suspicati.

De scirrho. — Huc proprie et frequenter serius ocius venit propositus morbus, maximeque in terris ardenti soli subjectis. Quoties mala leniora diutius subsistunt, febre et anxietate simul exiguis aut nullis, et dolor acerbus cum pruritu subinde cruciat, jecur indurescit et tumet, vultusque demissus squalet, aut quasi nigricat, jecur *scirrho* implicitum esse satis convenit. Quinetiam hunc tetrum eventum testantur et comitantur gingivae malae, oculi flavi, fauces ari-
dae, alvus pigra, dejectiones fellis expertes, et aliae *icteri* notae. Hic finis inflamma-
tionem potius et saepius *chronicam* quam

acutam consequitur; fere in *hydropem* terribilem et *icterum* vix medicabilem abituras. Nec simul inficiandum, jecur aliquando diutius induruisse, haud illis insignientibus malis.

De gangraena.—Rarius haec inflammatio, fortasse nunquam nisi acuta in gangraenam abit. Eam vero instare, aut etiam subesse, et celeriter esse occisuram, patet, si dolores plures dies quaesitissimi demum ex improviso conquieverint; si arteriae subito concidunt, languideque et celerrime moventur; si anima deficit; si corpus sudore gelido diffluit; si miser singultit; si alvus denique citra voluntatem fluit, foetidumque nigrum et biliosum reddit; et vires cum animi, tum quoque corporis, sensim conteruntur.

QUAE CORPORIBUS INCISIS PATEFIUNT.

Quos occidit hic morbus eorum corporibus incisis, jecur alias aliter se habere solet, et speciem prae se multiplicem ferre. Quaecunque vero ultra consuetudinem apparent, triplicem agnoscunt fontem, nimirum inflammationem ipsam, aut suppurationem, aut *scirrhum*. Quoties membrana jecoris exterior inflammatur, solita exhibet hujus actionis indicia: nempe, vasa tumida sua et humorem glutinosum effusum, quo vicinis partibus adhaerescit. Ventre patefacto, dexterior jecinoris lobus praeter consuetudinem amplificatum et induratum esse, nec raro septo transverso adhaesisse reperitur: eodem vero inciso, pus corruptum et sanies persaepe stillant.

Mole pondereque jecur mirum in modum mutatur, interdum insigniter ampliatur; a-

deo ut ad sinistrum ventris latus pertineat, septum transversum valde opprimat, et singula viscera impedit. GREGORIUS * noster testatur, se inter aegros curandos in Valetudinario Regio Edinensi, bis jecur huic morbo subjectum ponderis insigniter aucti conspexisse ; uni nimirum libras octodecim, alteri vix uncias viginti pependisse hoc viscus. Alias vero jecur nihil ostendit insoliti ; non omnino mutatis mole, figura et colore : imo vero nonnunquam non solum non intumuit, sed plane extenuata est. Ubi ad suppurationem venitur, grandis abscessus persaepe *lobum* alterutrum corrumpit ; nec desunt alii minores hic illic per totam jecinoris compagem sparsi, qui humorem alias alium, modo puri, modo latici consimilem, intus habent †. LINDIUS memoravit, semel abscessum humore scatusse adeo acri, ut cartilagini costarum, imo vero costas ipsas exederet. Fistulae

* Audi Praelectiones, anno MDCCCXI—XII.

† Lind on Hot Climates.

bilis modo ultra debitum refertae et tumentiae, alias exinanitae et coarctatae esse inventiuntur. Jecur penitus *scirrho* obturatum, non semper ampliatur, interdum exilius, ut supra proposui. Hydatides alius atque alius molis, et saepe cartilagini similes, jecinori haud raro inhaerent.

Unici LINDIUS et MORGAGNIUS jecur gangraena corruptum scripserunt ; quod ita affectum pallere, maculisque purpureis turpari ferunt.

DE MORBI SEDE PROPRIA.

MEDICUS ille praeclarus, SAUNDERS *, aliique quidam auctores, edocuerunt, inflammationem jecoris acutam *arteriae hepaticae*,

---

* Vide Saunders on the Liver.

chronicam autem vena*e portae* surculis proprie incumbere ; quo minus autem ita sentiamus, ratio pariter et usus vetant. Neque enim credendum est, *integra vena, arteriam, integrave* hac, illam inflammari aut incitari posse ; nec, *incisis corporibus, reperta isti opinioni* respondent. Hac igitur missa, altius paulo inquirendum. Satis autem constat, membranas *serosas*, quae viscera circumdant, etsi sane sint hebetiores, inflammatas sensu longe quaesitiori pollere, doloresque et febrem multo acerbiores ciere, quam telam ipsam densatam, quae fabricam viscerum intus constituit. Quinetiam, signa membra*na exteriore* inflammata exorta *hepatitidi* potius acutae contingunt ; quae porro si supuratione finitur, pus longe frequentius apud jecinoris faciem congestum, exteriore membra*na includitur*. Hisce perspectis, inducor qui sentiam, uti *hepatitis* tota compage jecinoris inflammata continetur, ita hanc acutam prae caeteris partibus tunicam, *chronicam* autem telam potissimum interiorem af-

ficire. Neque simul non confiteri oportet, hoc probabile, non comprobatum esse aestimandum.

DE QUORUNDAM SIGNORUM RATIONE.

Hypochondrii dextri dolor et intentio.—Dolor et tensio omnium sunt inflammationum communia: referenda, ni fallor, ad vasa ultra debitum repleta et distenta, laticemque glutinosum in cava telae *cellulosae* profusum: unde nervi quoque tenduntur et irritantur. Quoties dolor pungens est, *pleuritici* adinstar, manu opprimente, et spiritu paulo altius tracto, magis exardere notatur: unde manifestum est, in tali casu, gibbam jecoris inflammari faciem, maximeque tunicam. Hinc enim patet ratio non tantum doloris pungentis, et premendo incitati; sed quoque septo transverso ejusve membrana

mali partice, inspirando aucti. Ubi vero dolor hebetior est, minus quoque, imposta manu, increscit, animaque facilius trahitur et emittitur, ideoque judicamus intus jecur fortius inflammari. Compressio enim et septum transversum descendens minus interiora laedunt; quorum porro vasa molli et renitente tela circumdata sanguini vehementer influenti facile cedunt, eoque faciunt ut dolor minus acerbus torqueat. Huc accedit, quod eadem vasa resoluta, sedique laxae inherentia, humorem saepe in telam jecinoris *cellulosam* profundunt; id quod etiam tensionem solvit, et dolorem hebetat. Nec absimile est veri laticem istum effusum, postea duratum aut corruptum, *scirrhum* toties inflammationis *chronicae* eventum, magna saltem ex parte, conficere.

Dolor ad claviculam et summum humeri dextri adscendens.—Unde nascatur hic dolor, nequamquam inter medicos convenit. Illud vero constat, summum humeri dextri praeci-

pue dolere, quum jecinoris pars gibba inflammatur, quae nempe contermina est septo transverso. Unde duplex profecta est hujusce signi ratio. Alii opinantur inflammationem jecoris facie convexa orsam, inde facile ad septi transversi membranam et *pleuram* ipsam pertinere; quae jecinore ampliore et graviore intentae, humeri dolorem moluntur. Aliis autem persuadetur, nervum septi transversi, *phrenicum* scilicet, e dextra parte, propinquo viscere inflammato exasperatum, efficere ut *plexus axillaris* ex eadem parte sui mali particeps fiat, eoque summa pars humeri et *claviculae* doleant: eos vero nervos proprio nexu invicem sociari, patere non solum ex hoc aliisque signis quibusdam morborum, huc, ut existimant, relegandis, sed ex eorum ortu in cervice, alteri cum altero communi.

Decubitus in latus sinistrum difficilis.—Quoniam ligamenta quae jecur fulciunt, nunquam non, uti id ipsum, plus minusve in-

flammatur, necesse est, ut ubi aliquis in sanam partem cubat, jecinore huc sui nutu quodammodo inclinato, illae tenderentur, eoque molestia et dolor acerbiores gignerentur.

Tussis, spirandi difficultas, et singultus.—
Tussis est actio incitata et abnormis fibrarum septi transversi et asperae arteriae; et longe saepius noxa quadam irritatrice huic adhibita cietur. Tam intimo autem consensu haec cum illo committitur, ut, alterutro stimulato, alterum commoveatur. Septi igitur transversi fibris et membranis hic leviter inflammati, exasperantur asperae arteriae fibrae et intima membrana. Tussis inde exorta sputo fere caret, quia non pituita aliove humore animae fistulam impediente gignitur. Nec absimile est veri pulmonem ipsum inflammationis participem, aliquid interdum ad tussim inferendam conferre, aspera scilicet arteria irritabiliore et sicciore. Aeger spirat difficulter, quia jecur grandius nec raro du-

rius, quo minus septum transversum facile descendat, impedit. Dolor spirando inten- ditur, ex eo, quod idem descendendo jecur inflammatum opprimit. Si quidem singultus nihil est nisi septi transversi motus quidam abnormis, ratio ejus satis, e supra compre- hensis, patet.

Vomitus et alia ventriculi mala.—Haec po- tius, laborante concava jecinoris parte, tor- quent; quae, quoniam ventriculo et intes- tino duodeno incumbit, non solum cibi fasti- diantur et ingesti respuantur, verum etiam fel ipsum, ejus intestini fibris motu solito contrario agitatis, evomatur, oportet.

Vultus, oculique flavi et dejectiones albidae.
Quum pars jecoris concava, ubi fistulae bilis prodeunt, inflammatur, amplificata has op- primit; quo fit, ut profluendi impotens, et ideo ad sanguinem delatum, fel oculos et vultum inficiat: intestinis vero deficiens,

alvum tardet, et dejectiones quadam ex parte candefaciat.

Alvus interdum fusa et stercora biliosa.—

Hae notae aliquando inflammationi jecoris acutae contingunt, priusquam ad exulcerationem et febrem *hecticam*, aliumve finem infelicem sit ventum. Jecur, uti alias glandes, inflammatum, plus sui humoris proprii quam ex consuetudine, fere secernere conjicio: quod si ita sit, intestinum bile superfluit, et alvus fusa et biliosa fiet, quoties, inflammata parte gibba sola, fistulae bilis non premuntur; dum contra, alvus pigrebit, et stercus albescet, *icterique* mala propria exercebunt, si inflammatio parti concavae contingit.

DE DIAGNOSI.

MORBI, quorum speciem praecipue hepatitis prae se ferre solet, adeo ut medico minus perito sit errandum, sunt, *pneumonia*, *gasteritis* et *enteritis*; porro, *colica*, *rheumatismus*, *phthisis pulmonalis* et *dyspepsia*. Quaedam cum ea, praesertim *chronica*, communia exhibent *pneumonia*. Cui pulmo inflammatur, huic dolor multo magis spiritu trahendo intenditur: huic porro sedes doloris elatior est, et e parte modo dextra, alias laeva. Eidem dolor non manu premente ingravescit, nec proprie ad humeri dextri summum se jaculatur. Quem implicat morbus propositus, in partem dolentem facilius cubat; quem vero *pneumonia*, in partem sanam. Huic febris contingit ardentior, arteriarum motus incitator, vultus rubore suffusus, tussis pituitam saepe cruentam ejiciens, dolores hinc illuc

palantes, et demum sanguis icta vena de-tractus, corrio quasi obductus : illi vero vultus demissior, pallidus aut luridus, tussis fere sputo vacua, sanguis interdum pene viri-descens ; necnon, ista propria, vomitus et singultus crebriores, et persaepe ipsa aurigo.

Gastritis.—Pleraeque notae huic cum hepatide sunt communes ; nimirum vomitus, singultus, cibi fastidium, &c. At vero mali natura artis expertum vix fallit, secum reputantem, illi vires admodum concidere ; arterias languide et simul celeriter micare ; dolorem circa ventriculum cruciare ; cibos illico evomi acceptos, et infelicem valde sitire : . deesse tandem humeri dolorem et alia illius signa praecipua.

Enteritis.—Qui hoc malo vexatur, eum dolores circa umbilicum exercent, alvus tardissima, et vires insigniter lapsae : eidem arteriae motu exili et duro agitantur ; quae sa-

tis hanc inflammationem ab hepatitis discernunt.

Colica.—Febris huic et dolor humeri summi nulla, dolores ipsi circa umbilicum premendo leniti, aliaque *spasmi* indicia, penitus dubitare vetant.

Rheumatismus.—Si quando in hunc incidunt musculi costis interjecti, notae quae-dam oriuntur, quae clare mali naturam denuntiant. Digito quam levissime premente, pars acutius dolet, et plus minusve rubet. Abest fere tussis, vomitus, singultus: respiritus, etsi doloris aliquid facessit, vix aut ne vix quidem gravis est: dolores sub omni motu ingravescunt, nec raro pectore relicto, ad artus migrant, iterum reddituri.

Phthisis pulmonalis.—Non iis assentior, quibus hepatitis phthisin pulmonalem simulare videtur; id quod, uti conjicio, non fieri potest, nisi aliquid demum in jecinore abscesse-

rit. At vero priusquam huc sit ventum, febris ea dira *hectica* nulla, dolor circa jecur et ad humerum ascendens, vultus ille squalidus aut flavus, corpus raro insudans, vel malo proiecto, lingua sordidissima, &c. auringo, quo minus haereamus, satis impediunt. Denique huc bene accedit, quod jecinoris inflammatione tentatus, jacente animo, spe fere semper destituitur: dira autem *phthisi* correptus, usque ad extremum spiritum mente fruitur hilari, aut certe serena, nunquam lethi venturi pavida.

Dyspepsia.—*Dyspepsia*, an *hepatitis chronica* subesset, persaepe dictu est difficile; eoque magis, quod haec omnes illius notas interdum sibi praefert, sui propriis obscuris. Si vero, manu circa jecur aut ventriculum imposita et premente, dolor cietur; si malo proiectiore cutis incalescit, et arteriae concitantur; si vultus aliquantum flavet aut squalet, et si sanguine, percussa vena, parcus detracto, aegrotanti succurritur, et hic san-

guis quasi viridis appareat, aut tunica illa corrio simili velatur, jecori morbum incumbere constat. Quod si haec indicia nulla sunt, aut minus evidenter, *hepatitidem* subesse nihilominus judicamus, si aeger aliquamdiu vitam egerit in terris aestuosis, si vino aut gulae se dediderit, si prius hac valetudine plane laboraverit, aut si aqua intercus instat.

DE CAUSIS.

CAUSAE morborum ad duo capita referri solent, quarum nempe aliae *Remotae* nominantur, aliae *Proximae*. *Remotae* vero sunt duplices; quae corpora morbis subeundis aptant, scilicet ad eos propensa reddunt, et quae, substante proclivitate, ipsos excitant. De his nunc disputabo.

Quae proclivitatem faciunt. — Hae longe saepius interiores sunt corpori; quae autem excitant, extrinsecæ esse consuerunt. Aliquando sane fieri potest, ut eaedem causæ tum proclivitatem, tum etiam morbum ipsum faciant, ut in hac ipsa re. Aestus enim miram proculdubio facultatem habet, uti propensionem, ita quoque morbum inferendi. Aetatis ratio inter noxas propensionis genetrices habenda est: qui enim pubertatem transgressi sunt, imberibus multo sunt *hepatiti* opportuniores. Pleni, validi et robusti saepissime in eam incidunt; foeminaeque ideo rarius quam mares aegrotant. Aliquis tumor si venatura, sive arte moliente, fluere solitus, si repente supprimitur, homo facilis in hanc aliasque inflammations, admota recta noxa excitante, incidit. Eodem spectat luxus omnigenus, cutis ex improviso efflorescere desinens, &c. Quae omnia impletendo et irritando operantur.

De causis excitantibus.—Imprimis et praesertim memoratu dignus extat aestus. Hunc jecur proprie incitare, et fel vehementer evocare, res est notissima; cuius tamen ratio hucusque minus patet. Europaei, qui, domibus relictis, ad Indiam demigrarunt, ardoris acer- rimi insueti, multo gravius quam ipsi aborigines torquentur. Quibus terris meridiani solis ardores sunt graves, iis noctes roribus scateant, et frigora intentiora habeant, necesse est. Hae noxae invicem illatae facile jecur aliasque partes exasperant et inflam- mant; aestus nempe praegressus irritando et calefaciendo, deinde frigora, vasa cutis hi- antia claudendo, quo minus halitum acrem spirent. Neque aliter nocet frigus, quomo- docunque inferatur; at si quis, corpore jam aestuante et sudante, aquam frigidam potue- rit, unde non raro jecur et pulmo simul in- flammantur.

Ebrietas, gula et omnis intemperantia in- signiter ad jecur inflammandum valent. Nec

sane minus hinc quam coeli novi ratione,
Britanni ad Indiam advecti, jecore aegrotant.
GREGORIUS enim noster inter praelegen-
dum meminisse consuevit, infelices eos, quos
in praelio captos, plures annos in vinculis
habuit iste tyrannus **HYDER ALLI**, Britanniae
nomini inimicissimus, lacte et oryza vesci
coactos, sanitatem recepisse; qui prius lux-
uriose vivere soliti, cito *hepatitide* perituri
fuisse viderentur. Ebrietas hanc molitur,
ni fallor, bilem acriorem et uberiorem facien-
do. Gula simili ratione nocet; porro, jecur
ventriculo praeter solitum repleto oppres-
sum et irritatum, facile in hoc malum inci-
dit.

Quaecunque jecur recto stimulant, ejus-
dem inflammandi potentissima sunt: hujus-
modi sunt, ejus duritia, quae *scirrhous* vocatur,
tubercula inhaerentia, calculi ei ipsi aut fis-
tulis ejus infixi, et *hypochondrium* dextrum
ictu, aliove impulsu alieno violatum. Eo-
dem quoque pertinent inflammations visce-

rum huic propinquorum, cursus, ambulatio
aut equitatio violentior, motus animi, et
caput vulneratum. Ira plurimum valere ha-
betur; nec vero intelligo, cur animus in tan-
tum jecinori imperet. Plerique auctores me-
morarunt, hanc inflammationem calvariae
scissae aut fractae supervenisse. Quod si
iis fidendum, vinculo illi miro ventriculum
inter et cerebrum deberi videtur: quo fit ut
vomitus acerrimus capite laeso natus jecur
concutiat et inflammet.

Febres remittentes et intermittentes in
regionibus aestuosis *hepatitidem* intulerunt.
Hae sane febres omnia viscera cibis conco-
quendis dicata, et praesertim jecur et lienem,
vehementer corrumpunt. Sanguinis cursum
huc plurimum augent; unde, jecinoris vasis
onustis, felleque acriore, inflammatio sequi-
tur. **GIRDLESTONUS** opinatur, aquam cor-
ruptam stagnorum epotam hunc morbum ar-
cessere posse. Cui assensus **CLEGHORNIUS**,
testatur lienem et jecur in quadam parte in-

sulae Minorcae *, ubi aqua minus pura est, saepissime tumefacta reperiri ; et CHISHOLMIUS, *injuria, ni fallor, pestilentem hunc morbum habuit.*

DE PROGNOSI.

Quo melius exitus hujus valetudinis futurus praesagiatur, haecce perscrutari et novisse juvabit : quae ratio valetudinis morbum antecesserit ; quamdiu hic ipse afflixerit ; idemque mitior an violentior incubuerit : qualis porro aegrotanti sit corporis natura ; quae aetas. Quippe quae omnia eventum plurimum regunt.

Si aegrotus acute febit, si graviter, nec sine dolore, spirat, si pars ipsa vehementer

---

* Vide Cleghorn on Diseases of Minorca.

dolet ; si arteriae crebrius et languidius micant ; si cruciant praeter modum delirium, singultus, alvi fluxus et vomitus biliosus, homo in praecipiti versatur. Si aegrotat Britannus, dum Indiam Orientalem accolit, vel etiam domum inde reversus, idemque prius luxu, cibis conditis, et ignavia, vires conquassaverit, cavendum ne medicus specie mali lenioris inani fallatur : id enim lento pede saepe ad suppurationem inopinato tendit. Hanc vero, (quae nunquam non pessima est habenda), venturam fere timemus, si spiritus gravior, tussis assidua, sputi expers, et vertigo accedunt ; si aeger singultit, et delirat, neque haec mala auxiliis tempestivis cedunt. Suppuratio eo plus minusve habet metus, prout haec aut illa pars suppuret. Si abscessus extrorsum spectat, non desperandum. Pus in ventriculum, pulmonem, aut intestinum effusum, etsi homo valde emacrescit, non illico necat : quidam sine dubio sub hoc convalevere, pure extussito, aut sursum deorsum ve excreto. In pectus autem aut abdomen

conversum, saepius absumit hominem stran-
gulando, aut tabe lenta consumendo.

Si mala sensim quiescunt, et corpus subito
leniter insudare coepit, si ex urina rufum
subsedit, si vires confirmantur, alvusque bi-
liosa modice fluit, resolvendam esse inflam-
mationem judicamus; id quod die tertio,
septimo aut decimo saepius evenit.

Si quando notae gangraenae accedunt,
quod raro fit, fatum expectandum.

DE MEDENDI RATIONE.

QUANQUAM ratio medendi non ex omni
parte similis utrique hujus morbi speciei con-
venit, cum tamen eadem fere alterutra, quae
altera, auxilia desiderat, etsi non eadem ra-
tione, copia aut tempore, ministranda; satius

duxi curationem omnem uni capiti subjicere,
quam sermonem inutiliter distributione rei
multiplici producere.

Triplici consilio exequendo curatio omnis
continetur : Hoc autem est,

- I. Resolutionem, si fieri potest, moliri.
- II. Quod si ad suppurationem venitur, hu-
jus malos effectus lenire aut tollere.
- III. Fugata inflammatione, viribus succur-
rere, et secutura mala prohibere.

I. Quo resolvatur inflammatio, omnibus
auxiliis, quibus *regimen antiphlogisticum* con-
tinetur, insistendum ; eoque potius, si acuta
haec urget, quam in Britannia se exhibet.
Ea vero auxilia sunt imprimis, exinanientia;
scilicet sanguinis detractio, alvi purgatio
aut ductio, exulcerantia, vomitoria, et quae
sudorem movent. Quinetiam ex *hydrargyro*
praeparata, *acidum nitricum*, fomenta, et vic-
tus tenuior, &c. : de quorum singulis nunc
agendum.

Sanguinis detractio.—In eunte jecoris inflammatione acuta, venam nonnunquam ferre oportet. Plus minusve sanguinis mitten-dum, pro signorum, virium, sexus, et ae-tatis ratione. Praestat venam brachii inci-dere; nec simul hirudinibus, aut cucurbitulis cum ferramento impositis, vasa partae affectae quam proxima deplere, alienum erit. Quae sola profecto exinanire decebit, idque par-cijs, si *hepatitis Indiae* coelo ardente infirma-tum occupat, aut *chronica* est.

Alvi purgatio.—Alvum solutam habere, permagni intererit: mature danda sunt reme-dia ad id idonea. Haec juvant, intestinum sorde exasperatura liberando, moli humorum circumeuntium aliquid demendo, et jecur salutariter et leniter ciendo, eoque sanam concoctionem cibi moliendo. Ut igitur utriusque speciei morbi propositi conveniunt, ita praesertim hepatiti *chronicae*. Aliis praestant, uti conjicio, sales medii: quales sunt *phosphas*, aut *sulphas sodae*, *tartris po-*

tassae et sodae, et sulphas magnesiae. Alvus, si pigrior sit, aliquanto acriora desiderabit ; nempe *submurias hydrargyri*, radice *convolvuli jalappae* mixtum, &c. Ducere alvum quoque satis convenit, si ejusdem purgationi accedit : at non ductioni soli fidendum.

Exulcerantia.—Cutem, parti affectae emplastro *meloes vesicatorii* imposito, post exulcerare, quam venam secuerimus, remedio semper est praesentissimo. Quo minus inde ren irritetur, et urinae difficultas oriatur, potandi erunt largius glutinosi et diluti liquores. Ulcus arte aliquamdiu servare prodierit ; idque potissimum, ubi inflammatio *chronica* subest. Hic porro aegrotanti melius succurritur, si *setaceo* cuti infixo exulceramus, aut *fonticulum*, qui vocatur, instituimus ; quae satis diu adhibita multum auxiliantur.

Vomitoria.—Quidam medici aegros, jam ineunte morbo, vomere, sumptis medicamen-

tis, cogunt. At vero opinamur, jecinore inde praeter modum exagitato, et felle plenius educto, haec multo magis perniciei, quam opis esse allatura, nisi morbo proposito *chronico*. Tantulum sane medicamenti hujusmodi dare, ut nausea citra vomitum moveatur, in *hepatitidem* acutam juvabit, cor arteriasque sedando, et sudorem lenem evocando. Difficile autem est hunc citra limitem ejus actionem moliri.

Sudoris moventia.—Praeparata ex *antimonio* et potus tepidi diluti in hunc finem praecipui solent; et in *hepatitide* acuta, auxilio sunt utili et tuto.

Hydrargyrus.—Sub utraque hujus valetudinis forma, ex *hydrargo* praeparatis utendum. Eadem acuta, dandum est hoc remedium, post exinanentia jam proposita *, resolutione nondum penitus exacta. Si *chronica* subest, a principio ipso *hydrargyrum* ad-

---

* Vide Saunders on the Liver.

hibere oportebit. Extrinsicus et intus simul optime admovetur; donec, ore solita ratione affecto, et saliva scatere incipiente, probe corpus imbuisse compertus sit. Quod si, prodeuntibus his notis, minus opitulari videatur, non ideo praetermitti debet: imo contra, nisi vires conquassare cooperit, acrius erit utendus: praecipueque ubi aeger alterutra specie correptus, jam Indianum accolit. Drachma unguenti fortioris quotidie vesperi illinenda est cutis; et ingerendae duae pilulae, quarum utraque granum habeat. Qua ratione juvat *hydrargyrus*, exponere posse non profiteor. Qui novisse juvat, ut utrique hujus inflammationis speciei convenit, ita *chronica* substante, ei magis confidendum esse; at neutri eum solum per se remedium accommodari. Quoties *hepatitis* struma infectum, et domi manentem affigit, metuendum erit ne *hydrargyrus* valetudinem quateret, aut ipsam diram tabem pulmonis arceret; quem in tali casu, aut missum facere, aut opio jungere opus erit. Hoc scire licet

vetare, quo minus ille alvum fundat, aut vires conterat ; ideoque rite ei adjungi, ubi cunque ista mala superventura videantur.

Acidum nitricum.—Primus omnium fertur SCOTTIUS, medicus Bombeiensis, hoc acidum in jecinoris inflammationem, et praecipue *chronicam* adhibuisse. Idem dilutissimum intus et extrinsecus admoveri praecepit. Quod tamen, usu constat minime palma, quam primo fuerit adeptum, esse dignum.

Fomenta.—Aqua tepida aliisque istiusmodi partem affectam fovere, ad resolutionem aliquid conferet ; certeve dolorem et intentionem leniet.

Victus ratio.—Urgente *hepatitide* acuta, quam maximi refert ut victus ex tenuissima foret materia : carnes omnigenae, assae aut elixae, vitandae erunt. Cibus dari debebit ex frugibus mitibus, et qui facile concoquatur. Potissimum a conditis omnibus abstinentur.

Lac juvabit, ni ventriculus fastidiat, aut minus concoquere possit. Liquores ebrietatis inferendae potentes, cujuscunque sint generis, magis angue et cane fugere oportet. Potui aptissimi sunt liquores succo pomi, aut alicujus fructus istiusmodi, jam maturi, imbuti. Quod si *hepatitis chronica* adest, etiam si praecepta quodammodo sunt similia, non tamen a vino et carnibus prorsus abhorrei debet; quae sane ratio vivendi praegressa, aut aetatis, vel imbecillitas ventriculi desiderare potest.

Huic curationis parti non prius finem imponendam judicavi, quam de signis moles-tioribus leniendis pauca disputaverim. Inter haec praesertim memorare licet, vomitum, aliquando alvi fluxum, tussim, singulum, et *hypochondrii* dextri dolorem.

Vomitum bene consopit medicamentum e *sub-carbonate potassae* et *acido citrico* factum, jam effervescens ingestum; vel opium,

si illud minus juvat. Plantae amarae et e ferro praeparata interdum huc operam conferunt, praesertim ubi inflammatio *chronica* tentat. Albus continebitur opio, *extracto mimosae catechu* et similibus accedente; aut aqua, ex qua *amyolum* decoctum est, opio imbuta, per alvum infusa. Opium quoque tussim et singultum tollit, certeve sedat. Quod ad dolorem pertinet, hic sublata inflammatione quiescit; si vehementer tamen saeviat, partem dolentem aqua tepida fovere prodest.

Si demum ad suppurationem ventum est, nitendum erit ut pus arte profundatur. Quoties igitur abscessus ad exteriora tendit, acuitur et fluctuat, scapello incidi debet, vel convenientius ferramento, fistula cincto, quae Anglice Trochar et Canula nominantur.

Si vero jecur intus suppurat, et in ventriculum aut pulmonem pus fluit, efficiendum

est, ut quamprimum e corpore excernatur, liquoribus dilutis epotis. Si in pulmonem vertitur, iis, quae tussi lenienda, et pure ejiciendo accommodantur, utendum; nimirum potu glutinoso et acidulo quovis, opio et vino *tartritis antimonii* imbuto; aut vapore aquae ferventis cum anima in pulmonem hausto. Si denique pus in ventrem confluxerit, vix aut ne vix quidem ars medica opem pollicetur. Nonnulli profecto ferramento pus educi jubent; haud secus atque latex in hydrope tollitur. Quum suppuratio omnis corpus mirum in modum infirmat et extenuat, vinum rubrum Lusitanicum nunc modice bibendum; et cibus e carnis, modo non ventriculum gravet, concedendus. Si alvus praeter modum jam fluat, opio, et medicamentis astringendi facultate praeditis, continenda erit. Morbo tandem devicto, viribus succurrendum, et malis aliter venturis obviam eundum. Viribus succurretur, medicamentis roborantibus, *cinchona* nempe *officinali*; praeparatis ex ferro, vino, et cibo

satis alituro. Eodem quoque spectabit equitare, aut leniter ambulare, rus ire, et aquas medicas potare. Hae equidem inflammatione jam manente, praesertim si *chronica* sit, multum laudantur. At valde suspicor, non tam ipsas aquas, quam iter ad eas jucundum, auras ruris salubres, et quae sunt hujusmodi, proficere. Ventriculus roborantibus jam dictis firmandus.

Denique, si durities aut infirmitas, vel utraque morbo superstes hydropem aegroto minitetur, praeter haec omnia servanda jam dicta, noxae singulae debilitatrices fugiantur, et *scirrhos hydrargyro* simul, *acidoque nitrico* resolvatur oportet.

Non ante hanc disputationem finire placet, quam paucis inquisivero, quid prosit, aut quomodo opituletur argentum vivum hoc morbo aegrotantibus. De qua re profecto nihil comperti habetur. Quibusdam sane, qui se ignaros profiteri, quam spe-

ciem scientiae inanem jactare malunt, hoc metallum veneris et jecinoris malis mederi facultate propria, neandum intellecta, videtur; haud secus atque *sulphuri* scabies, et *cinchonae officinali* febres intermittentes cedunt. At vero plerisque persuadetur, argentum vivum, potestate ea perinsigni, qua vasa *lymphatica* excitare cognitum est, efficeret ut ista materia dura et vitiosa, quae jecoris officia gravat, resorpta tolleretur. Quam plurimae sane notae hanc potestatem arguunt: et hanc amplecti opinionem oportet, donec posteris felicioribus novam claris documentis fultam excogitare contigerit.

“ Qualemcunque igitur venia dignare libellum
“ Sortis et excusa conditione meae.”

FINIS.

such projects making money available, making
informed, better informed decisions on behalf
of the individual's needs and interests. This
includes working alongside other local leaders
and organizations to develop innovative approaches
to addressing specific challenges. Analogous
steps can be taken in the field of mental health
by working with community members and their
representatives to establish clear goals for service
through community-driven planning, involving
the community in the development of services
and the delivery of those services. In addition,
the community can work with local government
and other partners to develop a more
comprehensive approach to addressing
the needs of the community.

